

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Ajankohtaiswebinaari ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen järjestäjille

28.3.2025

Ohjelma

Tilaisuuden avaus, *ylijohtaja Petri Lempinen*

Valmisteilla olevat asetusmuutokset, *ylijohtaja Petri Lempinen*

- Lukiokoulutus
- Ammatillinen koulutus

Ammatillisen koulutuksen tulevaisuus -verkkoavoriihen tulokset, *Tuomo Lähdeniemi, Fountain Park*

Työryhmien valmistelun tilanne, *johtaja Kati Lounema, neuvotteleva virkamies Ville Heinonen ja yljjohtaja Petri Lempinen*

Toisen asteen koulutuksen ajankohtaisia, *johtaja Kati Lounema*

- Liikuntaa koskevat hallitusohjelmakirjaukset
- Vankilaopetuksena järjestettävän perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen kehittäminen
- Toisen asteen koulutuksen uraseurannan kehittäminen
- Yrittäjäyyskasvatuslinjausten päivittäminen

Muut asiat

Tilaisuuden päättäminen, *ylijohtaja Petri Lempinen*

Valmisteilla olevat asetusmuutokset

Petri Lempinen

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Lukiokoulutus

Asetukset

- Valtioneuvoston asetus ylioppilastutkinnosta (612/2019)
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa (838/2021)
- Valtioneuvoston asetus opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta (1766/2009)

Sisältö ja aikataulu

- Asetuksiin tehdään ne muutokset, joita esitettiin hallituksen esityksessä laiksi lukiolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 159/2024 vp).
- Esitysluonnos oli lausuntokierroksella, eikä sen perusteella tehty asetukseen sisällöllisiä muutoksia.
- Asetuksista ei pyydetä uudelleen lausuntoja.
- Kevään aikana asetusten esittely ja voimaantulo, paitsi rahoitusasetuksen voimaantulo 1.1.2026.

VNA ylioppilastutkinnosta 4 §

- Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti taito- ja taideaineissa järjestettävistä kokeista. Taito- ja taideaineissa kokeet järjestettäisiin ehdotetun 4 momentin mukaisesti musiikissa, kuvataiteessa ja liikunnassa.
- Lisäksi pykälän otsikko muutettaisiin uuden koeryhmän lisäämisen seurauksena muotoon ”Reaaliaineissa, vieraissa kielissä ja taito- ja taideaineissa järjestettävät kokeet”.

OKM:n asetus lukion valintaperusteista

- 6 §:n 1 momentin lainkohta hakijoiden opetuskielen hallinnan riittävyden selvittämisestä poistettaisiin, sillä lukiolain 21 §:ssä säädetään jatkossa lukiokoulutukseen hakeutuvan riittävän kielitaidon edellytyksestä.
- 10 §:ään lisättäisiin, että asetusta sovellettaisiin valittaessa opiskelijoita myös englanninkielisen lukion oppimäärän opiskelijoiksi. Asetuksen 3 §:ää ei kuitenkaan sovellettaisi valittaessa opiskelijoita englanninkielisen lukion oppimäärän opiskelijoiksi.

VNA opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 1/2

- Asetuksen 1 §:n 2 momentti muutettaisiin siten, että lukiokoulutuksen yksikköhintaa laskettaessa tunnusluvun laskentaperuste määräytyisi eri tavalla niille koulutuksen järjestäjille, joiden syrjäisyysluku on nollaa suurempi tai kansalliskieliin kuuluva opetuskieli on vähemmistökieli siinä kunnassa, jossa opetusta pääosin järjestetään, ja muille koulutuksen järjestäjille.
- Asetuksen 1 §:n 3 momentista kumottaisiin tunnusluvun poikkeavaa laskentaperustetta sääntelevä säännös.

VNA opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta 2/2

- Asetukseen lisättäisiin uusi 1 c §, jossa säädettäisiin lukiokoulutuksen järjestäjän syrjäisyysluvun määräytymisperusteista.
- Lisäksi asetuksen 20 §:n 1 momenttia täsmennettäisiin siten, että lukion yksittäisten oppiaineiden muuntaminen opiskelijamääräksi koskisi ainoastaan aikuisille tarkoitetun lukiokoulutuksen oppimäärän mukaisia opintoja. Tämä muutos ei muuttaisi opiskelijamäärien muuntamisen tai yksikköhinnan laskemisen nykytilaa.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Ammatillinen koulutus

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammatillisen koulutuksen rahoituksen laskentaperusteista

- Tarkoituksena on kumota vanha asetus (1244/2020) ja antaa kokonaan uusi.
- Asetusluonnos oli kokeilulakia ja rahoitusmallin muutosta koskevan hallituksen esityksen (HE 161/2024 vp) liitteenä.
- Asetusluonnoksen ja muistion on tarkoitus käydä lausuntokierroksella kevään 2025 aikana.
- Asetus on tarkoitus antaa kesällä 2025 ja asetus tulisi voimaan 1.1.2026. Osa opiskelija- ja työelämäpalautetta koskevista säännöksistä tulisi kuitenkin voimaan jo 1.7.2025.

Muutokset hallituksen esityksen liitteenä olleeseen asetustuonnokseen

- Jonkin verran kielellisiä, teknisiä ja rakenteellisia muutoksia sekä vanhentuneita termejä ja pykäläviittauksia korjattu.
- Kertoimien laskelmia päivitetty vuoden 2023 kustannustietoja vastaavaksi.
- Opiskelijapalautteen kysymyksiä päivitetty hieman.
- Palautekyselyiden katokorjauskertoimia muutettu vastaamaan vastausosuuksien vakiintunutta tasoa ja yksinkertaistettu.
- Työpaikkaohjaajakyselyn vastausajanjaksoa pidennetään kahdesta viikosta kuukauteen.
- Yksittäisten tutkintojen sijaintia vaihdettu kustannusryhmästä toiseen.

Valtioneuvoston asetus ammatillisesta koulutuksesta annetun VNA:n muuttamisesta

- Asetusluonnoksen on tarkoitus lähteä lausuntokierrokselle keväällä 2025.
- SORA-tutkintoja koskeva 20 § päivitetään (vanhentuneet tutkinnot poistetaan)
- Asetukseen tehdään joulukuussa 2024 vahvistettujen lakien (708/2024 ja 1078/2024) edellyttämiä muutoksia. Mm. maininta opintovalmiuksia tukevista opinnoista vaihdetaan 1.8.26 alkaen oppimisen tueksi. Lisäksi poistetaan viittaus osaamisen arvioinnin toteuttamissuunnitelmaan, jota ei 1.1.25 alkaen ole enää tarvinnut laatia.
- Liikuntaa koskevat hallitusohjelmakirjaukset: muutetaan *työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen* - osa-alueen nimi muotoon *työkyvyn ja hyvinvoinnin edistäminen*.

Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus ammattillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta

- Asetuksessa on tarkoitus säätää niistä tutkinnoista, joita kokeilussa mukana olevat koulutuksen järjestäjät eivät saa OKM:n päätöksellä järjestää vapaasti.
- Asetusluonnos on ollut liitteenä ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilua koskevassa hallituksen esityksessä (HE 161/2024 vp)
- Hallituksen esityksen liitteenä olleeseen versioon ei esitetä muutoksia.

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Ammatillisen koulutuksen tulevaisuus

Verkko-osallistamisen tulokset

28.3.2025

Tuomo Lähdeniemi

Tulosten esittely raportissa

Tavoite, kutsuminen ja osallistuminen

Kokonaiskuva tuloksista

Paras mahdollinen ammatillinen koulutus v. 2040

Kehittämisessä huomioitavia asioita

Ammatillisen koulutuksen säilytettävät vahvuudet ja korjattavat asiat

Tavoite, kutsuminen ja osallistuminen

Tavoite

Kuulla laajasti
sidosryhmiä
ammattillisen
koulutuksen pitkän
aikavälin
kehitystyössä

Kohderyhmät

Ammatillisen
koulutuksen opiskelijat,
henkilöstö, työelämän
edustajat sekä muut
sidosryhmät

Kutsumisen
kanavat

Suorat sähköpostit ja
ministeriön verkkosivut

Osallistumisaika

20.1.-11.2.2025

Osallistumisia
yhteensä

Kokonaissumma: 1961

Suomeksi: 1895
Ruotsiksi: 52
Englanniksi: 14

Osallistuminen taustamuuttujittain

Rooli

Ammatillisen oppilaitoksen opetushenkilöstö	645
Opiskelija	332
Työelämän edustaja	272
Ammatillisen oppilaitoksen johto	228
Ammatillisen oppilaitoksen muu henkilöstö	215
Jokin muu	137
Järjestön edustaja	174 9
Ammatillisen oppilaitoksen luottamushenkilö	22
Tutkimuslaitoksen edustaja	17

Sukupuoli

Nainen	1186
Mies	642
En tahdo ilmoittaa	70
Muu	9

Osallistuminen taustamuuttujittain

Ikä

Alle 20-vuotias	194
20-30-vuotias	85
31-40-vuotias	253
41-50-vuotias	551
51-60-vuotias	631
61-70-vuotias	198
Yli 70 vuotias	9

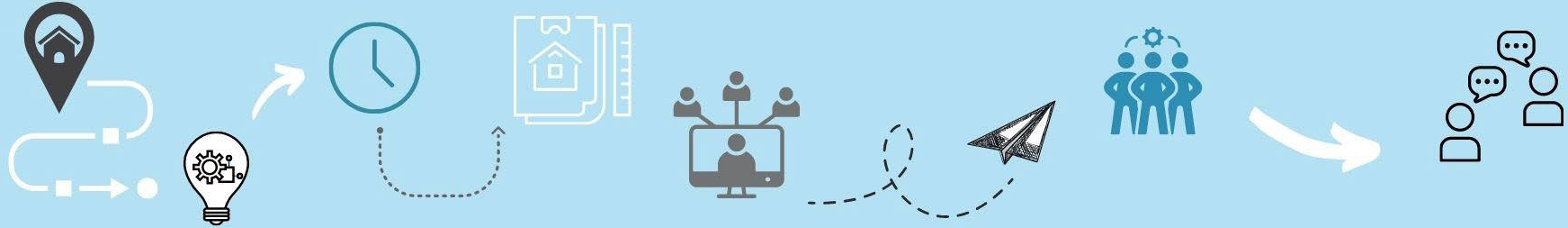
Maakunta top 9

Uusimaa	550
Pohjois-Karjala	444
Etelä-Pohjanmaa	181
Pirkanmaa	152
Varsinais-Suomi	109
Pohjois-Savo	92
Etelä-Savo	70
Pohjois-Pohjanmaa	53
Pohjanmaa	53

Maakunta, loput

Lappi	42
Keski-Suomi	40
Kanta-Häme	36
Kymenlaakso	22
Päijät-Häme	22
Etelä-Karjala	22
Satakunta	21
Kainuu	11
Keski-Pohjanmaa	5

Osallistumispolku

Tausta-
muuttujat

Ideointi:
Miten rakennamme
ammattillisen
koulutuksen parhaaksi
mahdolliseksi vuoteen
2040 mennessä?

2
1

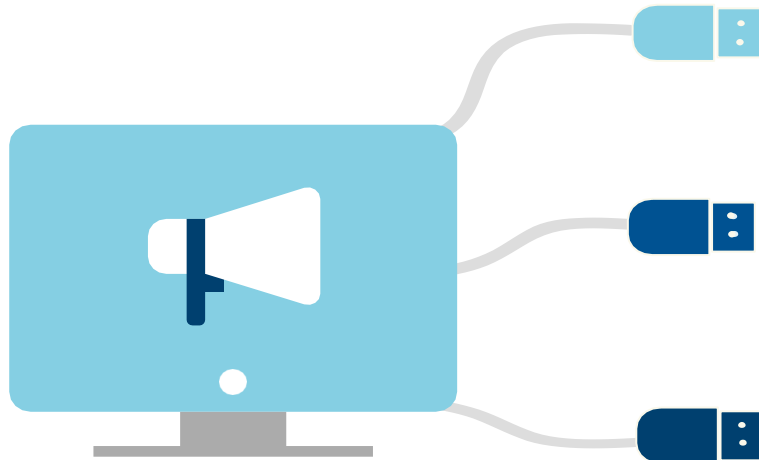
Arviointi:
Mikä on tärkeintä
ammattillisen
koulutuksen
tulevaisuudelle?

Tärkeimpien ideoiden
jatkojalostus:
Miten tärkeät asiat tulisi
huomioida pitkän
aikavälin
kehittämistyössä?

Ideointi:
Nykyisen ammatillisen
koulutuksen
säilytettävät
vahvuudet ja
korjattavat asiat

Kokonaiskuva tuloksista

Ammatillisen koulutuksen tulevaisuutta ideoitiin ja arvioitiin aktiivisesti

Parhaan mahdollisen ammatillisen
koulutuksen ideointi vuoteen 2040
mennessä, n= 4139 vastausta

Tärkeimpien asioiden arviointi, n=11994 arviointia ja
jatkojalostus, n=8085 vastausta

Ammatillisen koulutuksen säilytettävät vahvuudet
n=843 vastausta ja korjattavat asiat, n=858 vastausta

Tulokset lyhyesti

Paras mahdollinen ammatillinen koulutus nojaa vahvasti työelämän kanssa yhdessä kehitettävään ja toteutettavaan laadukkaaseen ja tasalaatuiseen koulutukseen. Sujuvaan yhteistyöhön ammattioppilaitosten sekä eri koulutusasteiden välillä tulee panostaa.

Vahvuuksina nähdään työelämlähtöisyys, laadukas käytännönläheinen opetus sekä joustavuus. **Kehitettävää löytyy** opettajien osaamisessa, rahoitusmallin korjaamisessa sekä yksilöllisen ohjauksen ja tuen järjestämisessä.

Tärkeänä pidetään riittävää ja tasaista rahoitusta, jolla turvataan opintojen ohjaus ja tuki sekä opetuksen laadukas järjestäminen. Lähiopetuksesta ei haluta luopua, opetus tarjoaa jatkossakin käytännönläheisen työelämän tarpeisiin perustuvan ammattitaidon.

Potentiaalisesti mahdollisena pidetään suuria muutoksia oppilaitosverkossa, tutkintojen merkityksen vähenemistä/uudistustarvetta ja etäopetuksen laajempaa hyödyntämistä.

Yhteiset ydinmuutokset ja niiden yhdistelmät

1. **Opetus ja työelämä toistensa kumppaneina** - Käytännönläheinen opiskelu, joka yhdistää teoriaa ja käytäntöä on ammatillisen koulutuksen perusta. Jatkuva oppiminen, erilaisten koulutusten yhdistäminen ja ajan mukaan muokkautuva tutkintorakenne tukevat sitä, että työpaikat ja oppilaitokset eivät elä erillistä todellisuutta vaan kehittävät osaamista yksilö- ja organisaatiotasolla.
2. **Opetuksen joustavuus ja saavutettavuus ovat normeja** - Modulaariset tutkintorakenteet, henkilökohtaistetut oppimispolut, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen sekä digitaalisuuden mahdollisuudet oppimiseen missä ja milloin tahansa.
3. **Opettajuus on asiantuntijarooli jota arvostetaan** - Opettajat ovat asiantuntijoita, joiden pedagogiseen ja ammatilliseen osaamiseen sekä hyvinvointiin panostetaan. Opettajilla on aikaa keskittyä opetustehtävään. He osaavat innostaa, opettaa ja ohjata moninaista opiskelijoiden joukkoa vahvalla pedagogisella otteella työelämän tarpeet huomioiden. Opettajuuden tavat ja toiminnot ovat jatkuvassa kehityksessä.
4. **Oppilaitokset eivät ole kilpailijoita vaan kumppaneita** - Koulutusasteiden välinen yhteistyö, ristiinopiskelu ja resurssien jakaminen toimivat sujuvasti, mikä tuo opiskelijoille laajemmat mahdollisuudet ja vähentää päällekkäisyyksiä.
5. **Tekoäly on arkipäiväinen työväline osana digitaalista maailmaa** - Oppiminen, opetus ja ohjaus monipuolistuvat ja tehostuvat älykkäiden järjestelmien avulla. Erilaisten järjestelmien avulla on mahdollisuus tunnistaa yksilöllisiä tarpeita ja tukea jatkuvaa kehittymistä.
6. **Rahoitusmallit tukevat kehitystä, eivät jarruta sitä** - Ammatillisen koulutuksen rahoitusratkaisut mahdollistavat resurssit laadukkaaseen opetukseen ja opiskelijoiden tukitoimiin kaikenkokoisille toimijoille.
7. **Hyvinvointi, moninaisuus ja kestävyys kulkevat osana opintoja** - Opetuksen ratkaisut, oppimisympäristöt ja oppilaitosten henkilöstöpolitiikka tukevat ihmisten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Monikulttuurisuus nähdään rikkautena ja siihen liittyvät erityispiirteet huomioidaan toimintojen suunnittelussa. Kestävyysajattelu on itsestään selvä osa oppilaitosten toimintaa.

Paras mahdollinen ammatillinen koulutus
vuonna 2040
Eniten puhutut aiheet

Kaikki osallistujat: Paras mahdollinen ammatillinen koulutus vuonna 2040

Eniten puhutaan laadukkaasta opetuksesta

*Miten
rakennamme
ammatillisen
koulutuksen
parhaaksi
mahdolliseksi
vuoteen 2040
mennessä?*

(n=4139)

Rakennusaineekset parhaaseen mahdolliseen ammatilliseen koulutukseen vuonna 2040

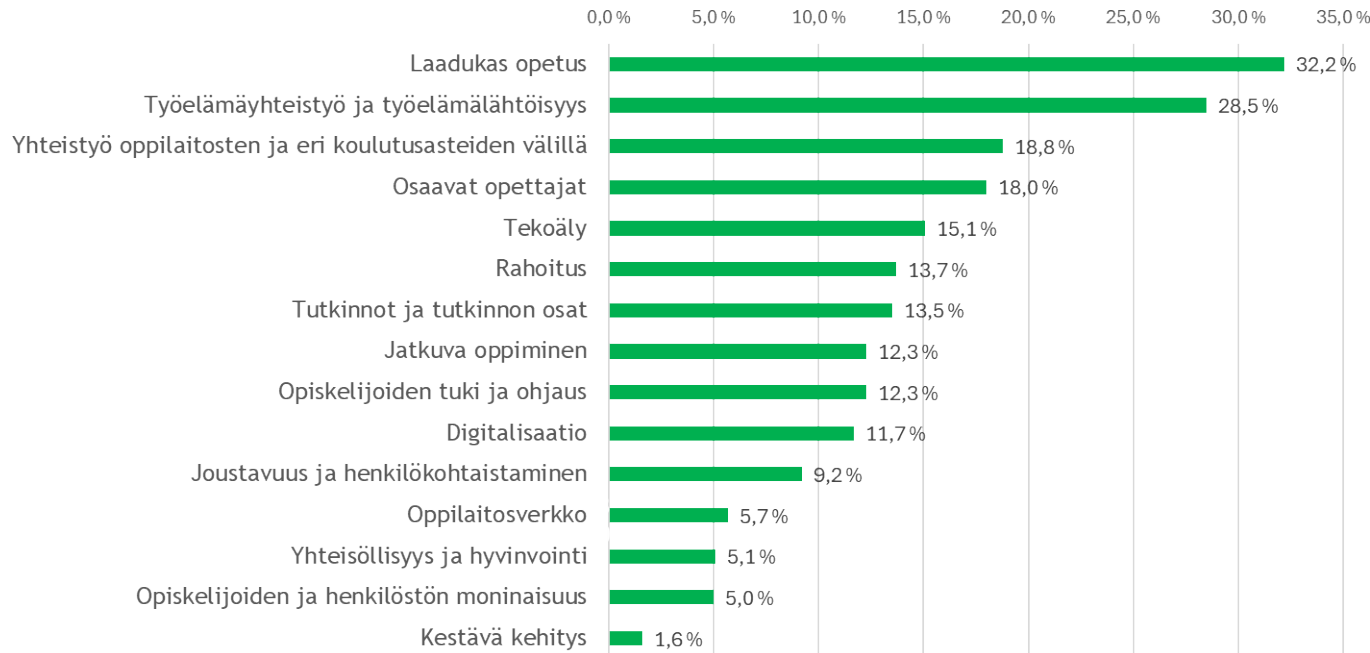
- **Laadukas opetus:** korkea vaatimustaso, riittävän lähiopetuksen yhdistäminen etäopintoihin, käytännönläheinen ja työpaikoilla tapahtuva oppiminen, laadukkaat opetustilat ja opetusmateriaalit, nuorille alakohtaista osaamista, työelämässä ja arjessa tarvittavaa osaamista ja oppimaan oppimisen osaamista
- **Työelämäyhteistyö ja työelämälähtöisyys:** työelämän osaamistarpeita vastaava koulutus, tulevaisuuden osaamistarpeiden ennakointi, työelämän kanssa yhdessä toimiminen ja työelämän kehittäminen, työpaikkojen roolin vahvistaminen työssäoppimisessa, työpaikkojen ohjaamisosaamisen kehittäminen, yhteistyöverkostojen rakentaminen ja ylläpito alueellisesti
- **Yhteistyö oppilaitosten ja eri koulutusasteiden välillä:** ammatillisen koulutuksen yhteinen edunvalvonta, yhteiset opintokokonaisuudet ja ristiinopiskelun tukeminen, materiaalien jakaminen eri koulujen välillä, lukion ja ammatillisen koulutuksen yhdistämisen mahdollisuudet, polutus eri asteiden välillä ja ohjaajaresurssin lisääminen nivelvaiheisiin, rahoitus mahdollistaa laajan yhteistyön
- **Osaavat opettajat:** henkilöstön substanssiosaaminen ja pätevyys, vahvat pedagogiset taidot, työyhteisön ja yksittäisten opettajien jaksaminen, riittävä määrä henkilöstöä kouluissa
- **Tekoäly:** sujuva osa opettamista ja työn tekemistä, soveltamisosaaminen
- **Jatkuva oppiminen:** aikuiskoulutuksen rakenne, mahdollisuus taitojen päivittämiseen, jatkuva haku

Rakennusaineekset parhaaseen mahdolliseen ammatilliseen koulutukseen vuonna 2040

- **Tutkinnot ja tutkinnon osat:** tutkintojärjestelmän ja tutkintorakenteen kehittäminen, tutkintojen joustava modulaarinen suoritusmahdollisuus myös alarajojen yli, tutkintojen sisältöjen päivitys nykyaikaa kuvaaviksi, yhteisten tutkinnon osien arvostus, toisaalta tutkintokeskeisyys voi vähentyä
- **Rahoitus:** pysyvän rahoituspohjan vahvistaminen, rahoituksen turvaaminen mm. pienemmille oppilaitoksille, tuen ja ohjaamisen riittävät resurssit ja aikuiskoulutuksen varmistamiseen
- **Digitalisaatio:** alakohtaisten digitaitojen kehittäminen, virtuaaliympäristöissä oppiminen ja verkko-opintojen lisääntyminen, saavutettava digitaalinen materiaali
- **Opiskelijoiden tuki ja ohjaus:** tuki sitä tarvitseville myös työelämäjaksojen aikana, riittävä ohjausresurssi
- **Joustavuus ja henkilökohtaistaminen:** yksilöllinen opintopolku, joustavuus suorituksiin
- **Oppilaitosverkko:** laadukas ja monipuolinen koko maan kattava oppilaitosverkko, osa puhuu pienentämisen puolesta ja osa toivoo nykyisen rakenteen säilyttämistä
- **Yhteisöllisyys ja hyvinvointi:** opiskelijoiden ryhmäytyminen ja kuunteleminen, henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvoinnista huolehtiminen mm. riittävän terveydenhuollon avulla
- **Opiskelijoiden ja henkilöstön moninaisuus:** monikulttuurisuus ja neuromoninaisuus, kulttuurisensitiivinen toiminta ja kieliopintojen tarjoaminen
- **Kestävä kehitys:** kestävyys- ja yhteiskuntavastuun läpileikkaavuus ja lisääminen

Ammatillisen oppilaitoksen henkilöstö

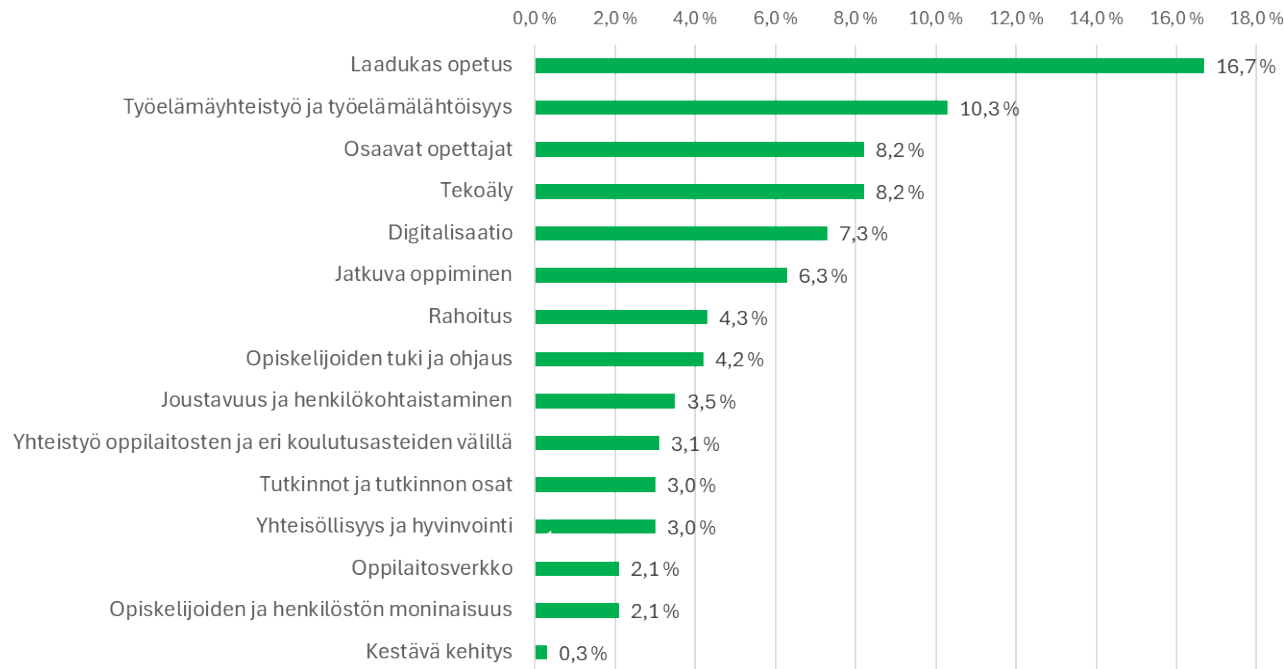
TOP 4: Laadukas opetus, vahva työelämäyhteistyö, yhteistyö oppilaitosten ja

*Miten
rakennamme
ammatillisen
koulutuksen
parhaaksi
mahdolliseksi
vuoteen 2040
mennessä?*

(n=2488)

TOP 4: Laadukas opetus, vahva työelämäyhteistyö, osaavat opettajat ja

Miten rakennamme ammatillisen koulutuksen parhaaksi mahdolliseksi vuoteen 2040 mennessä?

(n=575)

Työelämän, järjestön tai tutkimuslaitoksen edustajat

TOP 4: Vahva työelämäyhteistyö, laadukas opetus, jatkuva oppiminen ja yhteistyö

*Miten
rakennamme
ammatillisen
koulutuksen
parhaaksi
mahdolliseksi
vuoteen 2040
mennessä?*

(n=796)

Tärkeimmät asiat ammatillisen koulutuksen tulevaisuudessa

Kaikki osallistujat

Tärkeimmät asiat ammatillisen koulutuksen tulevaisuudessa

Yksimielisesti tärkeitä:

1. Opintojen ohjaus ja tuki
2. Riittävä rahoitus laadukkaaseen opetukseen
3. Riittävät opetus- ja ohjausresurssit
4. Turvattu lähiopetus
5. Laadukas opetus jossa jokainen oppii
6. Työelämän tarpeista lähtevä koulutus
7. Perusammattitaidon antava koulutus
8. Käytännön kokemus kädentaidoista teoriaopetuksen lisäksi
9. Ammatillisen koulutuksen resurssien säilyttäminen
10. Opettajan fyysinen läsnäolo
11. Aikaa ja tukea oppimiselle, riittävä opetuksen määrä ja tuki
12. Riittävä vaatimustaso opinnoissa

Hajontaa:

Oppilaitosverkkoa ei tulisi supistaa

*Tutkintojen merkitys vähenee,
poimitaan olennainen*

Etäopetuksen laajempi hyödyntäminen

*Aikuisille omat nuorisoasteesta
eriytetyt koulutukset*

Lukio ja ammatillinen yhdistyvät

Kehittämistyössä huomioitavia asioita

Ohjaus ja tuki oppilaitoksessa

- Resursoidaan riittävästi henkilökuntaa ohjaus- ja tukitehtäviin - opetus- ja ohjaushenkilöstöä sopivassa suhteessa
- Selvitetään opiskelijoiden yksilölliset tarpeet ja valmiudet alkukartoituksilla
- Tarjotaan oikeanlaista tukea tarpeisiin nähden kuin myös mahdollisuus edetä nopeampaan tahtiin
- Seurataan opiskelijan etenemistä säännöllisin hoks-keskusteluin
- Varmistetaan riittävä aika henkilökohtaiseen ohjaukseen henkilöstön ajankäyttöä tehostamalla, työtehtäviä rajaamalla ja etäohjauksen käyttöönotolla
- Turvataan rahoituksen parempi ennustettavuus
- Mahdollistetaan uraohjaus läpi opintopolun
- Vastuutetaan opiskelija omien opintojensa etenemisestä
- Rajataan opiskelijoiden määrää ³₆
- Turvataan erityistä tukea tarvitseville omat oppimisryhmät tai erillinen tuki
- Mahdollistetaan erilaisten oppimisen tapojen käyttö

Ohjaus ja tuki työssäoppimis- /työharjoittelupaikassa

- Varataan kouluttajalle aikaa tutustua työssäoppimis-/työharjoittelupaikkaan myös opiskelujen aikana, jolloin mahdolliset organisaatiosta johtuvat työtä ja opiskelua haittaavat ongelmat todennäköisemmin paljastuvat
- Pidetään yhteyttä opiskelijaan työssäoppimisen/työharjoittelun aikana
- Varmistetaan, että opettaja ja ohjaaja tiedostavat työelämän vaatimukset opiskelijoiden suhteen
- Panostetaan työpaikkaohjaajakoulutuksiin, kehitetään ohjaajien oppimisen prosessien ymmärrystä

Laadukas opetus

- Varmistetaan opetushenkilöstön riittävä määrä ja kohtuulliset luokkakoot
- Pidetään kiinni pätevyysvaatimuksista ja huolta opetushenkilöstön ajantasaisesta ammattitaidosta, myös pedagogisesti - opettajat opettavat ja ohjaajat ohjaavat
- Opetetaan oppilaitoksessa ja vahvistetaan osaamista työpaikoilla
- Määritetään lähiopetukselle minimituntimäärä
- Huolehditaan opetushenkilöstön hyvinvoinnista
- Luodaan opetuksen laadulle mittarit ja käytetään niitä
- Pidetään opinnoissa riittävä vaatimustaso, että saadaan päteviä ammattilaisia tulevaisuuden työtehtäviin
- Vähennetään hallinnollisia tehtäviä opettajien työkuormasta
- Pidetään koulutuksen sisällöt ajan tasalla ja puututaan vanhentuneeseen osaamiseen
- Pilkotaan opetus pienempiin opintokokonaisuuksiin, joita on helpompi päivittää ja pitää ajan tasalla
- Huomioidaan koulutuksessa megatrendit ja ennakoidaan tulevaisuudessa tarvittavia taitoja

Koulutuksen työelämälähtöisyys

- Seurataan systemaattisesti ja jatkuvasti (jopa ennakoiden) eri alojen työelämätarpeita ja otetaan ne huomioon koulutustarjonnan määrällisessä ja sisällöllisessä suunnittelussa
- Otetaan työelämän edustajia konkreettisesti mukaan koulutusten suunnitteluun ja kehittämiseen
- Pilotoidaan koulutuksia ja oppimisen hetkiä yhdessä työelämän kanssa, otetaan heiltä vastaan kehittämispalautetta
- Pidetään yllä jatkuvaa keskustelua alan kehityksestä alueella ja alueellisista tarpeista
- Vastuutetaan opettajat päivittämään työelämäosaamistaan
- Lisätään opettajien työaika työpaikoilla ja työelämäyhteistyölle: alueen yrittäjiin ja työnantajiin tutustuminen, keskustelujen käyminen ja ymmärryksen lisääminen työnantajien odotuksista
- Varmistetaan, että koulutuksen sisältö sekä toteuttamisen tapa joustaa osaamistarpeiden mukaan
- Pidetään opinnoissa riittävä vaatimustaso, että saadaan päteviä ammattilaisia tulevaisuuden työtehtäviin
- Kehitetään ajattelua siihen suuntaan, että tavoitteena on ratkoa työelämän osaamisvaatimuksia eikä tuottaa tutkintoja
- Varmistetaan riittävä yhteistyökumppaneiden määrä ja kattavuus, ettei mennä yhden yrityksen ehdoilla

Työelämätaitojen vahvistaminen

- Vahvistetaan ajattelun ja ongelmanratkaisemisen taitoja
- Harjoitellaan yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja
- Kehitetään oppimaan oppimisen taitoja sekä itsensä motivointia ja johtamista
- Käydään läpi työelämän perussäännöt
- Integroidaan yto-aineita ammatillisiin aineisiin
- Opetellaan hyödyntämään tekoälyä järkevästi

Yhteistyö koulutuksen järjestäjien ja työelämän välillä

- Parannetaan koulutuksen järjestäjien ja työelämän välistä tiedonkulkua
- Pidetään yllä strategista vuorovaikutteista keskustelua
- Luodaan kontakteja työnantajien ja opiskelijoiden välillä
- Pyritään irti yhteistyön henkilöitymisestä
- Houkutellaan yrittäjäjärjestöjä aktiivisemmin mukaan, järjestetään yhteisiä tapahtumia ja hankkeita
- Kannustetaan opettajia olemaan tietoisia oman alansa ajankohtaisista osaamisvaatimuksista ja osaamisen hankkimisen keinoista
- Rahoitetaan opettajien säännöllisiä työelämässä toimimisen jaksoja
- Järjestetään yhteisiä foorumeita työelämälle, oppilaitoksille ja opiskelijoille mm. TKI-toiminnan kehittämiseksi, konkreettisten hyötyjen jakamiseksi sekä näkyväksi tekemiseksi

4
1

Koulutuksen käytännönläheisyys

- Varmistetaan oppilaitosten laadukkaat ja ajanmukaiset oppimisympäristöt käytännön työtehtävien ja työelämätaitojen harjoitteluun
- Taataan riittävästi tunteja käytännön työtehtävien opettamiseen ja harjoitteluun
- Varmistetaan opetushenkilöstön käytännön työn osaaminen koulutuksilla
- Pidetään kiinni tasovaatimuksista ennen kuin lähdetään työelämään
- Varmistetaan riittävän pienet ryhmäkoot ja riittävä opetus- ja ohjausresurssi

Rahoitus

- Osoitetaan enemmän rahaa perusteiden ja perustaitojen opetukseen ("hankehumpaan" sijaan) sekä työpaikalla tapahtuvaan ohjaukseen
- Keskitytään valmiiden tutkintojen, työllistymisen tai jatko-opiskelupaikan sijaan laatuun ja yksilöiden oppimiseen
- Huomioidaan rahoituksessa paremmin opiskelijoiden moninaisuus ja haasteet
- Vakautetaan rahoitusta ja parannetaan sen ennakoitavuutta
- Tarkastellaan sisäisesti oppilaitosten hallinnon kokoa ja kuluja
- Kannustetaan koulutusasteet tekemään laajemmin yhteistyötä alueellisesti
- Tavoitellaan ammatillisen koulutuksen arvostuksen lisäämistä

Henkilöstön osaamisen säännöllinen kehittäminen

- Hyödynnetään:
 - ammatillisen koulutuksen osaamisen kehittämisen hankkeita
 - AMKE:n, OPH:n tai OKM:n tarjoamia ilmaisia webinaareja tms. koulutuksia
 - ammatillisten opettajien eri alojen koulutuskalenteria
- Sisällytetään rahoitukseen säännölliset työelämässä toimimisen jaksot opettajille
- Parannetaan opettajien pedagogisia taitoja ja ammatillisen opettajankoulutuksen pedagogisia opintoja
- Kehitetään opettajien vuorovaikutustaitoja, moninaisuuden ymmärtämistä sekä digitalisaatiotaitoja
- Lisätään ja monipuolistetaan lyhytkoulutusten, pätevyitymiskoulutusten ja uudelleenkouluttautumisen mahdollisuuksia

Henkilöstön hyvinvoinnin ylläpito

- Annetaan opetushenkilöstölle riittävästi aikaa oman osaamisen ylläpitoon
- Vähennetään opetushenkilöstön hallinnollista työtä
- Selkiytetään työnjakoa ja mitoitetaan työmäärät oikein, kehitetään avustavan henkilöstön roolia
- Huomioidaan opiskelijoiden vaatimukset ja haasteet opetuksen suunnittelussa ja opetuksen sisällöissä
- Rekrytoidaan riittävä määrä henkilökuntaa
- Varataan aikaa henkilöstön sisäiseen viestintään ja yhdessäoloon
- Annetaan resursseja työpari- ja/tai tiimiopettajuuden aitoon kehittämiseen
- Kuunnellaan jokaisen henkilöstön jäsenen tarpeita ja huomioidaan ne, mm. säännöllisin kehityskeskusteluin
- Lisätään henkilöstön vaikuttamismahdollisuuksia omaan työhönsä ja työaikansa järjestelyihin, mm. etätöitä ja joustavuutta
- Tarjotaan hyvinvointia tukevia palveluja, kuten työterveyshuoltoa, työnohjausta ja liikuntamahdollisuuksia
- Pyritään lisäämään opettajan työn arvostusta

Tavoitteena työllistyminen

- Sisällytetään työllistyminen koulutuspolkuun
- Lisätään koulutuksen aloituspaikkoja tulevaisuudessa työllistävälle aloille ja vähennetään niistä, jotka eivät työllistä
- Tutustutaan aktiivisesti työelämään jo opintojen aikana ja vahvistetaan työkulttuurituntemusta
- Pidetään paikallinen työelämä tarpeineen vahvasti mukana opintojen suunnittelussa ja kehittämisessä
- Opetetaan työelämässä tarvittavia taitoja
- Tehostetaan oppimisportfolion käyttöä (riittävästi näytettyjä osaamisia = tutkinto)
- Tarjotaan opiskelijoille vahvemmin uraohjausta opintojen alusta asti, korvamerkitään opinto-ohjaajille ohjaustunnit

Koulutuksen joustavuus

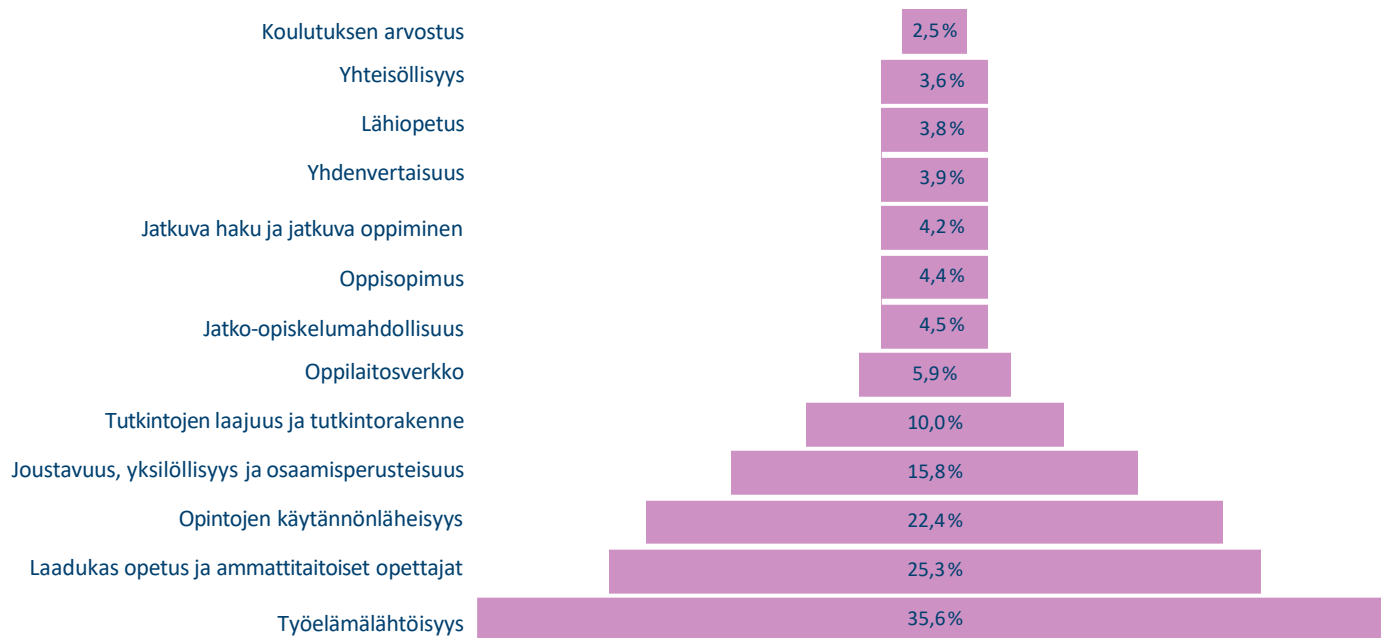
- Mahdollistetaan laadukas verkko- ja etäopetus ja tehdään valtakunnallista yhteistyötä tarvittavan materiaalin tuottamisessa
- Lisätään yhteistyötä eri alojen ja oppilaitosten välillä
- Lisätään valinnaisia tutkinnonosia ja opiskelijan valinnanvapautta
- Sallitaan henkilökohtaiset aikataulut
- Mahdollistetaan osatutkinnot ja tutkinnon pistemäärän yli opiskelu, samoin koulutuksen vapaa aloitusaika
- Lisätään monialaisia tutkintoja, mahdollisuuksia yhdistää opintoja enemmän eri aloilta
- Muokataan tutkintojen sisältöjä joustavasti työelämän tarpeisiin

4
7

Ammatillisen koulutuksen vahvuudet ja korjattavat asiat

Kaikki osallistujat

Vahvuuksina: Työelämälähtöisyys, opetuksen taso ja käytännönläheisyys

*Mitkä ovat
ammattillisen
koulutuksen
säilyttämisen
arvoiset
vahvuudet
tulevaisuudessa?*

(n=843)

Tällä hetkellä ammatillisessa koulutuksessa hyvää ja tulevaisuudessa säilytettävää

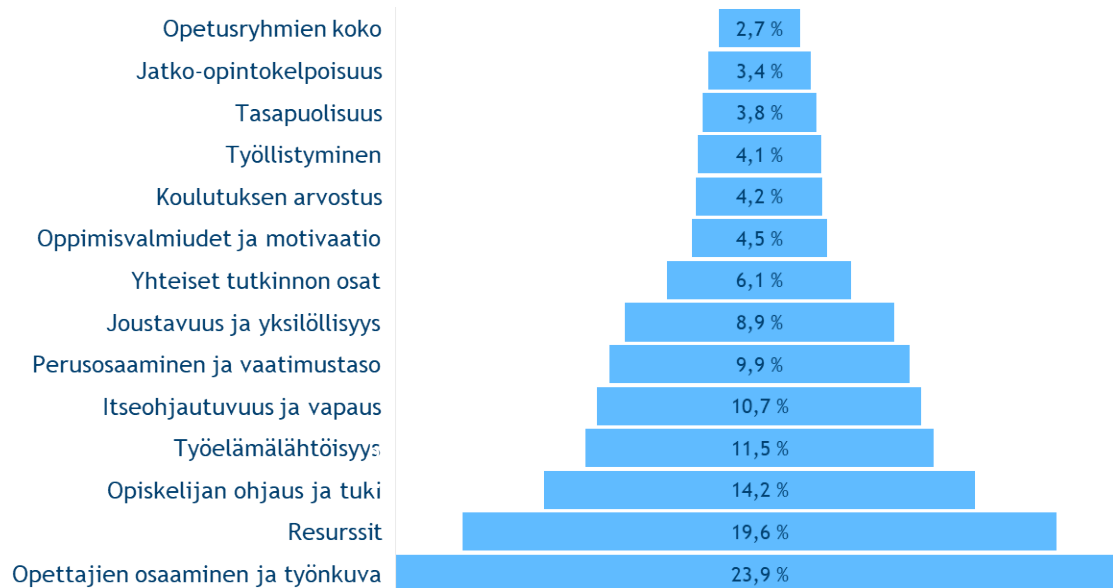
- **Työelämälähtöisyys:** työelämän tarpeita vastaava koulutus, vahva ja keskusteleva yhteistyö työelämän toimijoiden kanssa, verkostojen laajuus, työssäoppimisen moninaiset mahdollisuudet, yhteiset projektit
- **Laadukas opetus ja ammattitaitoiset opettajat:** korkeatasoinen opetus, osaavat ja ammattitaitoiset opettajat, pedagogiseen osaamiseen panostaminen, monipuoliset oppimisympäristöt ja oppimismenetelmät, erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden huomiointi, riittävä lähiopetuksen määrä
- **Opintojen käytännönläheisyys:** konkreettinen tekemällä oppiminen teoreettista taustaa unohtamatta, työelämässä oppiminen, käden ja ajattelun taidot, käytännön harjoittelu ja osaamisen kehittäminen
- **Joustavuus, yksilöllisyys ja osaamisperusteisuus:** joustavat ja yksilölliset opintopolut, opiskeluajan ja tutkintorakenteen joustavuus, aito henkilökohtaistaminen, osaamisperusteisuuden jatkuva kehittäminen ja terävöittäminen, ajasta ja paikasta riippumaton osaamisen hankkiminen/kehittäminen
- **Tutkintojen laajuus ja tutkintorakenne:** uudistuvat tutkinnon osat ja toimiva tutkintorakenne, valtakunnalliset tutkinnon perusteet arviointikriteereineen laadun takaajina, monipuoliset yhteiset tutkinnon osat, jatko-opintokelpoisuus, kaksoistutkintojärjestelmän kehittäminen

Tällä hetkellä ammatillisessa koulutuksessa hyvää ja tulevaisuudessa säilytettävää

- **Oppilaitosverkko:** kattava ja laaja oppilaitosverkko, alueellisten tarpeiden huomioiminen, saavutettavuus, aito maakunnallisuus, erikoistumismahdollisuus
- **Jatko-opiskelumahdollisuus:** jatko-opintoihin valmennus jo keskiasteen oppilaitoksissa, jatko-opintojen mahdollistaminen ja opiskelupolkujen sujuvuus, toisen asteen tasavertaisuus
- **Oppisopimus:** oppisopimusjärjestelmän edelleen kehittäminen ja sen suojaaminen, yrittäjän oppisopimus
- **Jatkuva haku ja jatkuva oppiminen:** opintojen ketterä aloittaminen ja jatkuvan haun kehittäminen edelleen, aikuiskoulutusosaaminen, täydennyskoulutusosaaminen, opiskelun mahdollistaminen työn ohessa, erilaisten koulutuspolkujen mahdollisuudet kaiken ikäisille
- **Yhdenvertaisuus:** toisen asteen tasavertaisuus ja -laatuisuus, kaikille yhdenvertainen mahdollisuus mieleisen alan opiskeluun lähtökohdista huolimatta, maksuttomuus
- **Lähiopetus:** lähiopetus niin teorialunneilla kuin käytännön harjoituksissa, opettajan läsnäolo
- **Yhteisöllisyys:** kaikkien opiskelijoiden huomiointi, nuorten kuuntelu ja osallisuus, kasvun tukeminen ja nuorista välittäminen, opiskelijoiden vahva ryhmäytyminen, vuorovaikutustaitojen opettaminen
- **Koulutuksen arvostus:** ammattiosaamisen ja käden taitojen arvostus, hyvä työllistyminen, työelämän arvostama tapa nostaa osaamistasoa, laaja valikoima erilaisia mahdollisuuksia nuorille ja alanvaihtajille

Kaikki osallistujat

Eniten korjattavaa: Opettajien osaaminen ja työnkuva sekä resurssit

*Mikä
ammattillisessa
koulutuksessa ei
toimi tai olisi
korjattava?*

(n=858)

Tällä hetkellä ammatillisessa koulutuksessa korjattavia asioita

- **Opettajien osaaminen ja työkuva:** opettajien osaamisen ajantasaistaminen, pedagogisten taitojen kehittäminen, motivaation nostaminen, työkuvan järkeistäminen
- **Resurssit:** rahoitusmallin monimutkaisuuden ja poukkoilevuuden korjaaminen, opetus- ja tukiresurssien lisääminen, rahoitus kannustamaan työelämäyhteistyöhön
- **Opiskelijan ohjaus ja tuki:** yksilöllinen ohjaus ja tuki sitä tarvitsevalle niin oppilaitoksessa kuin työpaikallakin suoritettavissa opinnoissa
- **Työelämälähtöisyys:** työelämäyhteistyö koulutuksissa erittäin vaihtelevaa → tarvitaan yhteistyön ja sitoutumisen vahvistamista, työelämässä tapahtuvan oppimisen ohjauksen kehittämistä ja vastuiden selkiyttämistä - sekä lisää harjoittelupaikkoja
- **Itseohjautuvuus ja vapaus:** opintojen eteneminen vaatii lisää läsnäoloa ja lähiopetusta, opintosuunnitelman tiivistämistä ja seurantaa
- **Perusosaaminen ja vaatimustaso:** opiskelijoiden perustietojen ja -taitojen sekä työelämätaitojen kehittäminen tietyllä vaatimustasolle - tavoitteena työelämässä pärjääminen
- **Joustavuus ja yksilöllisyys:** joustavampi tutkintorakenne ja osaamisen tunnustaminen, opiskelijan yksilöllisempi eteneminen ja tarvittaessa tukeminen, laajempi valinnaisuus

Tällä hetkellä ammatillisessa koulutuksessa korjattavia asioita

- **Yhteiset tutkinnon osat:** erilaisia sujuvampia tapoja YTO-opintojen suorittamiseen esim. yhteistyössä lukion kanssa, YTO-pakko pois aikuisopiskelijoilta
- **Oppimisvalmiudet ja motivaatio:** opiskelijan oppimisvalmiuksien (mm. kielitaidon), motivaation, innostuksen ja asennoitumisen selvittäminen ja kehittäminen, oman vastuunoton oivaltaminen
- **Koulutuksen arvostus:** ammatillisen koulutuksen arvostuksen nostamisella positiivisia vaikutuksia myös opiskelijan motivaatioon ja sitoutumiseen sekä opetushenkilöstön ammatti-identiteettiin
- **Työllistymisen edistäminen**
- **Tasapuolisuus:** valtakunnallisesti opetuksen laadun tasaaminen sekä rahoituksen ja työelämäyhteyksien tasa-arvoistaminen, opiskelijan yhdenvertainen opintojen suorittaminen iästä, sukupuolesta ja alueesta riippumatta
- **Jatko-opintokelpoisuuden edistäminen**
- **Opetusryhmien koon pienentäminen**

Varmistamme onnistumisen yhteisen kehittämisen ja dialogisen strategiatyön avulla.

Työryhmien valmistelun tilanne

Kati Lounema, Ville Heinonen ja Petri Lempinen

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen kehittäminen ja oppivelvollisuuslain tarkentaminen

Tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen kehittämistä ja oppivelvollisuuslain tarkentamista valmisteleva työryhmä 1.1.2025 - 31.1.2026

Työryhmän tehtävänä on valmistella tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) kehittämistoimet ja oppivelvollisuuslakiin tarvittavat muutokset. Ryhmän tehtävänä on valmistella ehdotukset:

- koulutuksen valintaperusteiden täsmentämiseksi, huomioiden kielitaitoa koskevat vaatimukset ja oppivelvollisten asema;
- koulutuksen muodostumisen pakollisuudesta ja valinnaisuudesta;
- toiseksi vuodeksi TUVA-koulutukseen osoitettavien oppivelvollisten aseman selkeyttämiseksi;
- oppivelvollisuuslakiin tarvittavista muutoksista oppivelvollisten sivistyksellisten oikeuksien varmistamiseksi; sekä
- muista toimista, joilla voidaan edelleen vahvistaa opiskelijoiden valmiuksia lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen hakeutumiseen sekä tukea opiskelijoiden perustaitojen vahvistumista.

Lisäksi työryhmän tehtävänä on tunnistaa TUVA-koulutuksen tavoitteiden toteutumisen varmistamiseksi tarvittavia muutostarpeita nykyisessä järjestäjäverkossa ja rahoitusjärjestelmässä.

Työryhmän tehtävänä on myös tunnistaa nivelvaiheen ja laajennetun oppivelvollisuuden hyviä käytäntöjä, joita voitaisiin ottaa laajemmin käyttöön.

Työryhmä ottaa huomioon ruotsinkielisen koulutuksen erityispiirteet ja kehittämistarpeet.

Työryhmässä mukana opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus. Työssä varmistetaan riittävä yhteistyö Suomen Kuntaliiton kanssa.

TUVA- ja oppivelvollisuus -työryhmän työn tilannekatsaus (-28.3.2025)

- Työryhmä on tähän mennessä
 - käynyt lähetekeskustelua
 - koulutuksen valintaperusteista,
 - opiskelijoiden valmiuksista ja perustaidoista,
 - toiseksi vuodeksi koulutukseen osoitettavien asemasta ja
 - koulutuksen muodostumisesta
 - oppivelvollisuuslakiin tarvittavista muutoksista
 - perehtynyt kuntouttavaa opetusta koskevaan aloitteeseen
 - pohtinut nivelvaiheessa hyödynnettäviä koulutuksia ja niiden suhdetta TUVAn koulutukseen.

Työn alustava aikataulu

- Hallituksen esitys (muutokset TUVA-lakiin ja oppivelvollisuuslakiin)
 - Hallituksen esityksen luonnos lausuttavana lausuntopalvelussa, syksy 2025
 - Hallituksen esitys annetaan eduskunnalle, kevät 2026
 - Voimaan 1.8.2026
 - Mukaan hallituksen esitykseen uusi asetus: valtioneuvoston asetus järjestämisluvan hakemiseen liittyvistä menettelyistä, hakemukseen liitettävistä asiakirjoista ja selvityksistä sekä järjestämisluvan myöntämisen tarkemmista edellytyksistä
- TUVA-koulutuksen perusteiden muutos, voimaan 1.8.2027 (Opetushallitus)
- Työryhmäraportti niiltä osin kuin asiat eivät ratkea hallituksen esityksessä, valmis 2/2026

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Työryhmä työelämäyhteistyön uudistamiseksi ammatillisen koulutuksen järjestelmän ja tutkintorakenteen kehittämisessä

Ville Heinonen

Toimeksianto

- Arvioida nykyisen organisoinnin ja yhteistyön toimivuus
- Tehdä ehdotus toiminnan organisoimiseksi ottaen huomioon ammatillisessa koulutuksessa tapahtuvat muutokset ja muutokset työelämässä
- Selvittää mahdollisuudet hyödyntää työelämää ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilun seurannassa ja laadunarvioinnissa ja tehdä ehdotus sitä koskevista tehtävistä
- Tehdä ehdotus toiminnallisten edellytysten arvioinnista eräiden muiden hallinnonalojen lainsäädännöllä rajoitettavina olevien tutkintojen ja osaamisalojen osalta
- Tehdä ehdotus työelämän näkyvyyden ja vaikuttavuuden parantamiseksi osana ammatillisen koulutuksen järjestelmää
- Arvioida muutoksista aiheutuvat kustannukset ja tehdä ehdotus niiden kattamiseksi

Toimeksianto

- Työryhmän tulee saada työnsä valmiiksi 31.1.2026 mennessä.
- Työryhmän työtä tukee ammatillisen koulutuksen seurantaryhmä, jonka opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut 10.10.2023 ja jonka toimikautta on jatkettu 17.12.2024 jatkanut 30.6.2026 asti.
- Työryhmä ottaa huomioon ruotsinkielisen koulutuksen erityispiirteet ja kehittämistarpeet

Käsiteltyjä teemoja

- Selkeät tehtävät ja vaikuttavuus
- Alueellisuus ja valtakunnallisuus
- Alakohtaisen asiantuntemuksen varmistaminen jatkossakin
- Työelämän näkyvyyden lisääminen

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Tilauuskoulutus ja lukuvuosimaksut

- Työryhmä järjestää toimeksiantonsa toimeista kaksi keskustelutilaisuutta koulutuksen järjestäjille
- 1.4. ammatillisen koulutuksen järjestäjät
- 7.4. lukiokoulutuksen järjestäjät
- Tilaisuudet järjestetään Tieteiden talolla Helsingissä ja niihin voi osallistua myös etänä

Toisen asteen koulutuksen ajankohtaisia

Kati Lounema

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Liikuntaa koskevat hallitusohjelmakirjaukset

Lukiokoulutus:

liikuntaa koskevat hallitusohjelmakirjaukset

- Keväällä 2024 Opetushallitus taustoitti ja selvitti opetus- ja kulttuuriministeriön pyynnöstä liikunnan lisäämistä viikoittaiseksi oppiaineeksi lukiokoulutukseen ja esitti ratkaisuvaihtoehtoja.
 - Liikunnan kurssien opiskelu useampana lukuvuotena koulutuksen aikana tulee edellyttämään muutosta valtioneuvoston asetukseen lukiokoulutuksesta.
 - Tarkastelussa edelleen liikunnan kurssien riittävyyden edellyttämät toimet tavoitteen saavuttamiseksi, tarkoittaen mm. mahdollisia muutoksia lukion tuntijakoon ja opettajien määrään.
- Tarvittavat säädösmuutokset (ml. mahdollinen muutos lukiokoulutuksen opetussuunnitelman perusteisiin) on tarkoitus toteuttaa kokonaisratkaisun varmistuttua.
- Lisäksi Opetushallituksen on tarkoitus päivittää koulutuksen järjestäjille suunnattu liikunnan opetuksen tukimateriaali, huomioimaan vahvemmin myös liikkuva elämäntapa.

Ammatillinen koulutus: liikuntaa koskevat hallitusohjelmakirjaukset

- Hallitusohjelmassa ammatillisen koulutuksen osalta on kirjauksena liikunnan ja terveystiedon oppiaineen palauttaminen tutkintojen perusteisiin. Lisäksi Suomi liikkeelle -ohjelman yhteydessä on kirjaus selvityksen toteuttamisesta koskien liikunnan lisäämistä jokaviikkoiseksi oppiaineeksi toisella asteen koulutuksessa.
- Opetushallitus on esittänyt vaihtoehtoja kirjausten toteuttamiseksi.
- Osaamisperusteisessa ammatillisessa koulutuksessa muutos toteutetaan vahvistamalla työkyvyn ja hyvinvoinnin edistämistä, jonka osana liikunta ja sen vaikutukset terveyteen, sekä liikkuva elämäntapa, tulevat vahvemmin huomioitua.
- Ratkaisu edellyttää muutosta sekä valtioneuvoston asetukseen että ammatillisten perustutkintojen perusteiden yhteisiin tutkinnon osiin. Lisäksi Opetushallitus laatii koulutuksen järjestäjille materiaalin tukemaan heitä muutoksen toimeenpanossa.
- Muutoksia valmistellaan siten, että ne voisivat tulla voimaan 1.8.2026 alkaen.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Vankilaopetuksena järjestettävän perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen kehittäminen

Vankilaopetuksena järjestettävän perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen kehittäminen 1.1.-31.12.2025

Työryhmän tehtävät

Työryhmä kehittää vankilaopetuksena järjestettävän aikuisten perusopetuksen, nivelvaiheen ja toisen asteen koulutuksen koulutusmuotojen toteuttamista. Työryhmä hyödyntää [vuoden 2019 ammatillisen koulutuksen linjauksia](#). Kehittämistyössä huomioidaan koulutusjärjestelmässä tapahtuneet muutokset, mm. tutkintokoulutukseen valmentava koulutus sekä oppivelvollisuuden laajentuminen. Työryhmän tehtävänä on:

- Kehittää vankilaopetuksena järjestettävää toisen asteen koulutusta.
- Selvittää lukiokoulutuksen nykytilaa ja järjestämisedellytyksiä vankilaopetuksena.
- Arvioida aikuisten perusopetuksen järjestämistarpeita ja -edellytyksiä vankilaopetuksena.
- Päivittää ja täydentää vuonna 2019 laaditut linjaukset ja periaatteet vankilaopetuksena järjestettävän ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen toteuttamiseksi ja täydentää linjauksia myös aikuisten perusopetuksen ja lukiokoulutuksen osalta.
- Selvittää oppivelvollisuusikäisten, erityisesti alaikäisten tutkintavankien ja vankeusrangaistusta suorittavien lasten ja nuorten opetuksen ja koulutuksen järjestämisen tilannetta vankilaopetuksena.
- Selvittää tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen (TUVA) järjestämistarpeet ja -edellytykset vankilaopetuksena.
- Antaa suosituksia yhteistyömuotojen kehittämisestä eri koulutusasteiden ja -muotojen välillä.

Työryhmässä ovat mukana opetus- ja kulttuuriministeriö, oikeusministeriö, Rikosseuraamuslaitos ja Opetushallitus.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Toisen asteen koulutuksen uraseurannan kehittäminen

Toisen asteen koulutuksen uraseurannan kehittäminen 2.5.2024-31.12.2026

Työryhmän tehtävänä on

- 1) Kehittää laadullisen uraseurannan tarvitsemat ratkaisut ammatilliseen koulutukseen ja lukiokoulutukseen laajassa yhteistyössä hyödyntäen;
 - a) mahdollisimman laajasti olemassa olevia digitaalisia palveluita ja ratkaisuja kyselyiden toteuttamiseen ja;
 - b) korkeakoulujen kokemuksia uraseurantojen toteuttamisesta sekä;
 - c) varmistaen kansallisen ja EU-tasoisien yhteentoimivuuden
- 2) Suunnitella ja toteuttaa ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen uraseurantakyselyt
- 3) Luoda mallit ja rakenteet tiedon käsittelyyn, esittämiseen ja tulkintaan
- 4) Luoda ylläpito- ja kehittämismalli uraseurantakyselyiden ylläpitämiseen.

Kyselyiden sisällöt ja aikataulutus toteutetaan laajassa yhteistyössä ottaen huomioon ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen tavoitteet sekä tutkimus.

Tilannekuva: Vuosina 2024-2025 työryhmän työ painottuu uraseurannan kokonaisuuden ja kyselyiden sisältönäkökulmien valmisteluun. Keväällä 2025 on järjestetty keskeisille sidosryhmille (ml. työelämän edustajat) työpajat uraseurantatiedon hyödyntämisestä. Lisäksi koulutuksen järjestäjille ja opiskelijoille (otos + alumneja) on lähtenyt asiaa koskeva kysely Opetushallituksesta. Tavoitteena on pilotoida tiedonkeruuta loppuvuodesta 2026.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Yrittäjyyskasvatuslinjausten päivittäminen

Yrittäjyyskasvatuksen linjausten käynnistyvän päivittämistyön taustalla hallitusohjelma ja muu kehitys

- Yrittäjyyskasvatuksessa ja vahvistettaessa talousosaamista tulee ottaa huomioon yhteiskunnan ja työelämän muutokset.
- Talousosaaminen on arjen taito, joka parantaa oman elämän hallintaa ja hyvinvointia.
- Eettisyys ja vastuullisuus korostuvat uudenaikaisilla tavoilla.
- Vihreä siirtymä edellyttää, että yritykset toimivat ekologisesti ja sosiaalisesti kestäväällä tavalla.
- Digitaalisuus muuttaa yrittäjyyttä.
- 2000-luvulla OKM on laatinut ja päivittänyt yrittäjyyskasvatuksen linjauksia vuosina 2004, 2009 ja 2017.

Yrittäjyyskasvatuslinjausten päivittäminen

- Yrittäjyyskasvatuksen linjaukset tullaan päivittämään uudelle vuosikymmenelle.
 - Yrittäjyyskasvatuksen lisäksi linjaukset tulevat sisältämään talousosaamisen vahvistamisen.
 - Linjauksissa tullaan ottamaan huomioon eri hallinnonaloilla jo laaditut strategiat, periaatepäätökset ja toimenpideohjelmat. Laadittavissa linjauksissa keskitytään siihen, miten yrittäjyyskasvatusta ja talousosaamista toteutetaan opetushallinnon alalla.
 - Linjaukset tulevat kattamaan kaikki koulutusasteet ja ne tullaan laatimaan yhdessä sidosryhmien kanssa.
 - Opetus- ja kulttuuriministeriö tulee nimeämään työryhmän kevään 2025 aikana. Työryhmän tehtävänä tulee olemaan ehdotuksen tekeminen yrittäjyyskasvatusta koskevien linjausten päivittämiseksi ja talousosaamisen vahvistamiseksi.
 - Yrittäjyyskasvatuksen ja talousosaamisen linjausten on suunniteltu valmistuvan syksyllä 2026.

Muut asiat

- OKM:n ja OPH:n Tekoäly varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa -kokonaisuus julkaistaan 31.3. kello 10-11 [webinaarissa](#).
- Englannin kielisen lukiokoulutuksen järjestämislupahakemisesta järjestetään myös toinen [infowebinaari](#) torstaina 10.4. klo 10.30-11.30.
- Hallituksen kehysriihi on 22.-23.4.